

Sygn. akt V KK 421/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 lutego 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras (przewodniczący)

SSN Jerzy Grubba (sprawozdawca)

SSN Andrzej Ryński

Protokolant Katarzyna Wełpa

w sprawie przeciwko **M. – T. Sp. o.o. w W.**

z art. 7 ustawy z 28.10.2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych

za czyny zabronione pod groźbą kary

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 17 lutego 2015 r.

na posiedzeniu w trybie art. 535§5 k.p.k.

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść podmiotu zbiorowego

od wyroku Sądu Rejonowego w W.

z dnia 5 grudnia 2008 r.

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w W.

UZASADNIENIE

W dniu 18 grudnia 2007r. Prokuratura Okręgowa w W. sporządziła wniosek o pociągnięcie do odpowiedzialności karnej podmiotu zbiorowego Spółki z o.o. M. – T. z siedzibą w W. za czyn zabroniony popełniony przez J. Ś. działającego w imieniu Spółki z o.o. M. – T., a polegający na tym, że w okresie od 20 listopada

2006r. do 20 stycznia 2006r. w W., zajmując się sprawami gospodarczymi płatnika jako prezes zarządu, działając w warunkach czynu ciągłego, nie wpłacił na rachunek Urzędu Skarbowego w W. pobranych zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych za okres od października do grudnia 2006r. w łącznej kwocie 7.199 zł., co stanowi przestępstwo określone w art. 77 § 2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 9 § 3 k.k.s., wobec jego prawomocnego skazania wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 28 listopada 2007r., sygn. akt ... 82/07.

Wyrokiem z dnia 5 grudnia 2008r. w sprawie ... 546/06 Sąd Rejonowy w W. na podstawie art. 7 pkt 1 Ustawy z dnia 28 października 2002r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary orzekł wobec wymienionej Spółki karę pieniężną w wysokości 1.000 zł.

Orzeczenie to uprawomocniło się nie będąc zaskarżone przez żadną ze stron.

Kasację od tego wyroku, na korzyść podmiotu zbiorowego, wywiódł dopiero Prokurator Generalny. Zarzucił w niej:

- rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie prawa materialnego, to jest art. 5 ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (Dz. U. Nr 197, poz. 1661 ze zm.), polegające na dokonaniu błędnej oceny przesłanek statuujących odpowiedzialność podmiotu zbiorowego M. – T. Sp. z o.o. za czyn zabroniony pod groźbą kary, popełniony przez prezesa zarządu spółki poprzez pominięcie wskazanej w art. 5 tej ustawy przesłanki zawinienia .

Podnosząc powyższe skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w W.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest oczywiście zasadna.

Bezsprzecznie ma rację skarżący, że u podstaw wydania zaskarżonego orzeczenia legła błędna wykładnia, czy też niezrozumienie, treści art. 5 ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (Dz. U. Nr 197, poz. 1661 ze zm.). Art. 5 cytowanej ustawy został znowelizowany (i takie jego brzmienie obowiązywało w dniu wyrokowania w niniejszej sprawie, to jest w dniu 5 grudnia 2008r.) z dniem 5

października 2005 r. (art. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary – Dz. U. Nr 180, poz. 1492) i w przepisie tym wskazano, że: *„Podmiot zbiorowy podlega odpowiedzialności, jeżeli do popełnienia czynu zabronionego doszło w następstwie co najmniej braku należytej staranności w wyborze osoby fizycznej, o której mowa w art. 3 pkt 2 lub 3, lub co najmniej braku należytego nadzoru nad tą osobą – ze strony organu lub przedstawiciela podmiotu zbiorowego”*. Z datą wejścia w życie tej nowelizacji, nastąpiło zatem, zdecydowane ograniczenie sytuacji, w których podmioty zbiorowe, których dotyczy ta ustawa, mogą ponieść odpowiedzialność karną. Wylimitowana została przede wszystkim możliwość pociągania podmiotów zbiorowych do odpowiedzialności karnej, za czyny popełnione przez członków organów zarządzających tych podmiotów, w tym prezesa spółki z o.o.

Pełną zatem aktualność, również na gruncie niniejszej sprawy, zachowuje teza przedstawiona przez Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 5 maja 2009 r. w sprawie IV KK 427/08, w której wskazuje się, że: *„przepis art. 5 ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (Dz. U. Nr 179, poz. 1661 ze zm.), w brzmieniu ustalonym ustawą nowelizującą z dnia 28 lipca 2005 r. (Dz. U. Nr 180, poz. 1492) w sposób zupełnie jednoznaczny przesłankę "zawinienia" podmiotu zbiorowego ustanawia jedynie w stosunku do osób wymienionych w art. 3 pkt 2 i 3 tej ustawy, poprzez wskazanie na "winę" w wyborze bądź nadzorze. Pominięcie w tym przepisie przesłanki własnej odpowiedzialności podmiotu zbiorowego za czyny osób wskazanych w art. 3 pkt 1, przy niewprowadzeniu jakichkolwiek innych zasad odpowiedzialności podmiotu za działania osób nim zarządzających, spowodowało brak możliwości pociągnięcia podmiotu zbiorowego do odpowiedzialności za czyny zabronione tej kategorii osób”* (OSNKW z 2009, nr 7, poz.57).

Mając na uwadze powyższe względy, zarzut podniesiony w kasacji ocenić należy jako w pełni zasadny. Skutkiem uwzględnienia kasacji było uchylenie zaskarżonego wyroku.

Jednocześnie Sąd Najwyższy nie mając możliwości wydania orzeczenia reformatoryjnego kończącego postępowanie, a które mieściłoby się w zamkniętym

katalogu wskazanym w art. 537 § 2 k.p.k., orzekł o przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania właściwemu Sądowi.

Przy ponownym rozpoznawaniu sprawy Sąd zobowiązany będzie jeszcze raz przeanalizować sytuację prawną „oskarżanego” podmiotu zbiorowego i rozstrzygnąć ją z uwzględnieniem treści art. 5 u.o.p.z. oraz reguł wynikających z art. 4§1 k.k.

Kierując się przedstawionymi względami, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.